

(i) Printed Pages : 7 Roll No.

(ii) Questions : 9 Sub. Code :

1	7	4	2	9
---	---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	5
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 5th Semester

(2124)

PUBLIC ADMINISTRATION (In all Mediums)

Paper : Local Government (With Special Reference to Punjab)

Time Allowed : Three Hours] [Maximum Marks : 90

Note :— Attempt **FIVE** questions in all, including Question No. 1 which is compulsory. Select **ONE** question from each Unit.

1. Answer any **NINE** short answer-type questions in about **25-30** words each :

- (i) What is Local Government ?
- (ii) What are the characteristics of Local Government ?
- (iii) Write two functions of Deputy Commissioner.
- (iv) Short note on problems of Rural Development.
- (v) Two provisions of 74th Amendment Act.
- (vi) Two functions of Gram Panchayat.

- (vii) Short note on position of Mayor.
- (viii) Two sources of finance of Rural Local Bodies.
- (ix) Role of State Finance Commission.
- (x) Two functions of Municipal Corporation.
- (xi) Powers of Municipal Commissioner.
- (xii) Short note on Rural-Urban Relations. 9×2=18

UNIT-I

- 2. What is Local Government ? Trace the evolution of Local Government since 1882. 18
- 3. Comment on the changing role of Deputy Commissioner in India. 18

UNIT-II

- 4. State the composition, functions and role of Gram Sabha. 18
- 5. Discuss the structure and functions of Panchyati Raj Institutions in Punjab. 18

UNIT-III

- 6. What are the powers and functions of Mayor ? Discuss his position. 18
- 7. What are the powers and functions of Municipal Commissioner ? 18

UNIT-IV

8. Write in detail about functions and role of State Finance Commission. 18

9. Describe State Control over Local Government Institutions. 18

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- कुल पांच प्रश्नों के उत्तर दें, जिसमें प्रश्न संख्या 1 भी शामिल है।
जो कि अनिवार्य है। प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न चुनें।

1. किन्हीं नौ लघुउत्तरीय प्रश्नों के उत्तर लगभग 25-30 शब्दों में दीजिये :

- (i) स्थानीय सरकार क्या है ?
- (ii) स्थानीय सरकार की विशेषताएँ क्या हैं ?
- (iii) डिप्टी कमिशनर के दो कार्य लिखिए।
- (iv) ग्रामीण विकास की समस्याओं पर संक्षिप्त टिप्पणी लिखें।
- (v) 74वें संशोधन अधिनियम के दो प्रावधान बताएं।
- (vi) ग्राम पंचायत के दो कार्य बताएं।
- (vii) मेयर के पद पर संक्षिप्त टिप्पणी लिखें।
- (viii) ग्रामीण स्थानीय निकायों के वित्त के दो स्रोत बताएं।

8. ਰਾਜਯ ਵਿੱਤ ਆਯੋਗ ਦੇ ਕਾਰਯੋਂ ਆਰ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਵਿਸ਼ਤਾਰ ਸੇ ਲਿਖੇਂ। 18
9. ਸਥਾਨੀਯ ਸਰਕਾਰ ਸੰਸਥਾਓਂ ਪਰ ਰਾਜਯ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਾ ਕਰਨਿ ਕਰੇਂ। 18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 1 ਜੋ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

1. ਕੋਈ ਨੌਂ ਲਘੁ ਉੱਤਰ-ਕਿਸਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ :
- ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਹੈ ?
 - ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ?
 - ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਜ ਲਿਖੋ।
 - ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
 - 74ਵੀਂ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਦੋ ਉਪਬੰਧ ਦੱਸੋ।
 - ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਜ ਦੱਸੋ।
 - ਮੇਅਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

8. ਰਾਜ ਥਿਤ ਆਯੋਗ ਕੇ ਕਾਰਯੋ ਔਰ ਭੂਮਿਕਾ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਤਾਰ ਸੇ ਲਿਖੇਂ। 18

9. ਸਥਾਨੀਯ ਸਰਕਾਰ ਸੰਸਥਾਔਂ ਪਰ ਰਾਜ ਕੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਾ ਵਰਨਿ ਕਰੇਂ। 18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 1 ਜੋ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

1. ਕੋਈ ਨੌਂ ਲਘੁ ਉੱਤਰ-ਕਿਸਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ :

(i) ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਹੈ ?

(ii) ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ?

(iii) ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਜ ਲਿਖੋ।

(iv) ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

(v) 74ਵੀਂ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਦੋ ਉਪਬੰਧ ਦੱਸੋ।

(vi) ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਜ ਦੱਸੋ।

(vii) ਮੇਅਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

(viii) ਪੇਂਡੂ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿੱਤ ਦੇ ਦੋ ਸਰੋਤ ਦੱਸੋ।

(ix) ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੱਸੋ।

(x) ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਜ ਦੱਸੋ।

(xi) ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੱਸੋ।

(xii) ਪੇਂਡੂ-ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

9×2=18

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਹੈ ? 1882 ਤੋਂ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਓ। 18

3. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਬਦਲ ਰਹੀ ਭੂਮਿਕਾ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਰਚਨਾ, ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਦੱਸੋ। 18

5. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਮੇਅਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕੀ ਹਨ ? ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18

7. ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕੀ ਹਨ ? 18

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

18

9. ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

18